

Tommi Laine

Syntymävuosi: 1963

Ammatti: käsityöläinen (seppä)

Lehden perustiedot

Lehti tai lehdet, joiden tekoon osallistuit: Äidinmaito, sen jälkeen runoteoksia omakustanteina
Roolisi lehdessä: Liikkeellä pitävä yleismies Jantunen
Minä vuosina teit lehteä tai lehtiä: Aktiivivuodet olivat 1979-1982, sen jälkeen en ollut mukana.
Julkaistujen numeroiden määrä, painosmäärät ja ilmestymisajankohdat: Painosmäärät oli sadasta kahteen.

Asuinkunta lehteä tehdessä: Porvoo

Vanhempien ammatit tai yhteiskuntaluokka: Keskiluokkaisia kemian tehtaan työntekijöitä

Lehti

A. Lehden teon aloittaminen

1. Miksi aloit tehdä lehteä? Oliko lehdelläsi esikuvia pienlehtien joukossa tai muualla? Olitko tehnyt aiemmin esimerkiksi koululehteä?

Siinä ajassa syntyi se henki, joka sopi siihen. Se oli kollektiivinen ilmiö. Kaikki osasi soittaa ja kirjoittaa, tai ainakin sai.

En ollut pienlehtien välisessä ilmastossa. Kerran tehtiin lehti ja lähdettiin liftaamaan Turkuun, ajateltiin että myydään lehtiä ja saadaan rahaa matkustaa Tukholmaan. Lopulta meillä oli taskussa 50 penniä rahaa ja laivaliput. Viime hetkellä hypättiin laivarannasta takaisin ja päätettiin, että ei lähdetä tyhjin taskuin.

2. Millaisella porukalla teitte lehteä? Oliko porukan sisällä työnjakoa?

Ei ollut selvää työnjakoa, että joku olisi aina hoitanut postituksen tai taiton. Ei sellaisesta oltu sovittu, ne vain napsahivat ihmisille. Lehteä tehtiin aika keskeisesti Kimmo Forsblomin kanssa, ja Kimmo taas tunsu Juvalle Kalle Grotenfeltiin päin porukkaa Maamieskoulun aikana. Siitä aukesi ystäväpiiri, johon mulle ei ollut suoraa yhteyttä, vaikka joskus käytiin siellä.

Ekoissa numeroissa oli minä, Kimmo ja Latvalan Markuskin oli mukana vaikuttavana henkilönä.

3. Missä lehti kopioitiin? Oliko käytössä valokopio- vai offset-menetelmä?

Ensimmäisen numeron kopiopaikka löytyi kai Porvoosta. Mulla oli yksi graaikkotuttava joka lähti Chileen, se olisi saattanut olla siinä... Myöhemmin kopioitiin useampi numero Helsingissä, oliko se Limeksen painossa. Muistan että kävin ainakin jonkin kerran, paikka tuli tutuksi.

B. Lehden muoto ja sisältö

4. Miten lehti taitettiin? Oliko sinulla aiempaa kokemusta taittamisesta?

Se tehtiin lattialla konttaamalla... Opittiin, että sivut eivät voi olla peräkkäin. Käsin leikattiin ja liimattiin A4:lle. Saatiin leikkaa ja liimaa -menetelmällä ensimmäinen originaali. Eli originaali saattoi olla auki oleva A3, joka skaalattiin painossa taitettavaksi

A4:ksi. Todennäköisesti se oli silti A4, koska sitä oli saatavilla ja A3:sta ei.

Tai ehkä kirjaston kopiokoneella suurennettiin ja pienettiin tekstiliuskoja. Olikohan siihen aikaan sellaisia koneita?

Taittamisesta ei ollut aiempaa kokemusta. Kysymykset tulivat sitä myötä kun sivuja tuli.

5. Millaisista aiheista kirjoitit lehteen tai lehtiin?

Mun aiheet on ollut pitkälti tajunnanvirtaa, jotain uskonnollisia teemoja saattoi olla joissakin niistä teksteistä. Sellaista nuoren miehen maailmanparannusrunoutta.

6. Miten hyvin koit lehden heijastavan omaa persoonaasi?

Mä aattelen, että se oli jonkinlainen vuoronpuhelun väline. Keskustelunavaukset, jos siihen kirjoitettuja juttuja voidaan sellaisiksi kutsua, saattoi olla provokatiivisempia tai särmikkäämpiä kuin arkinen minä. Koska sillä lehdellä haettiin vuorovaikutusta, jonkinlainen buustaus siinä sisällössä saattoi olla sitä suuntaa tukeva – että saisi jonkinlaisia avauksia, tai edes jonkun reagoimaan. Vuorovaikutusväline se lehti on.

Se on näihin päiviin astiin pitänyt kirjoittamista yllä itse valittuna ilmaisun muotona, eikä työhön liittyvänä, jos kaarta katsoo. Kaivan vihkon taskusta ja pistän ylös mitä mieleen tulee. Se on antanut hyvät pohjat, jos nyt ajattelee. Sitä rupesi sietämään sitä, että joku lukee sun tekstiä: sitä nyt on siinä sitten, ota tai jätä.

7. Jos kirjoitit kuin omaan lehteesi, mihin lehtiin? Miten muihin lehtiin kirjoittelu erosi oman lehden teosta?

En underground- tai omakustannusjulkaisuihin. Jossain vaiheessa kirjoitin yleisöpalstaan tai tuollaisiin foorumeihin, mutta en muihin lehtiin.

C. Pienlehtiyhteisö ja ympäröivä kulttuuri

8. Miten lehteä levitettiin? Millaisia ajatuksia sinulla oli levittämisen suhteen?

Se oli kassissa ja pöydällä ja saattoi olla joku tilaajakin, jolle lähetettiin ja toivottiin että lähettää rahaa takaisin. Vuositilaus. Levitettiin vaikka Hämeenlinnan Ämy-festareilla, tai jos oltiin festareilla liikkeellä niin saatettiin pitää mukana. Saattoi tehdä sitten muutaman markan matkassaan.

Ei ollut sellaisia tavoitteita, että nyt on sadan painos, ja seuraavalla kerralla sitten sataviiskymmentä... Se oli tapa olla vuorovaikutuksessa, kun oli jotain kättä pidempää.

Ehkä avaus oli helpointa sellaiseen kohderyhmään, joka habitukselta saattoi muistuttaa itseä. Mutta ei se sääntö ollut. Olihan yhtä hauska ajatus myydä sitä mummoille kaupan edessä.

9. Millaisia suhteita sinulla oli muihin pienlehtien tekijöihin? Millaiseksi koit pienlehtiyhteisön?

Mua kiinnosti pienlehtiyhteisö, mutten osannut tehdä mitään avauksia siihen suuntaan että olisin oppinut tuntemaan. Mun mielestä oli aika semmosia anarkistisia virtauksia, jotka ei ehkä niiden ilmeen takia mua oikein kiinnostunut. Liikkui jossain sellaisissa vesissä, jotka ei oikein avautunut mulle. Kyllä mä siihen samaan genreen koin kuuluvani, se oli niin riemunkirjavaa. Pahkasika kuului samaan kategoriaan... Mutta se mitä Äidinmaidossa tehtiin oli vakavaa runoutta. Ehkä jonkun toisen kirjoitukset oli

muutakin, mutta itseni tuntien olen sellainen totinen torvensoittaja.

10. Millainen oli naisten asema pienlehti-piireissä?

Tietysti nimeenkin viitaten (Äidinmaito) se antaa arvon naisen asemalle lapsen ensimmäisenä kasvattajana poikien muistoissa. Ei se mikään äidin palvontalehti ollut, mutta Äidinmaito oli niin hieno asia että se oli lehdellekin hyvä nimi.

11. Miten tutustuit punkkiin ja miten punk vaikutti lehteen?

Mä olin punkkari ennen kuin punk tuli Suomeen. En mä ajatellut, että mä oon punkkari. Mä olin niin marginaalissa jo muutenkin. Sit kun tuli punk, ajattelin että tää on varmaan aika lailla sitä mitä nyt vedetään. Sitten aika lailla laitettiin siihen ryhmään. Ehkä oli joku Sex Pistolsin konsertti, että tulee Suomeen vai ei tule. Silloinhan oli tämmönen tedi/rokkabilly- ja punk-heimojako oli koulussa olemassa, jos jotain tämmösiä stereotyyppiryhmiä ruvetaan hakemaan. Saattoi mennä enemmän sinne punkin puolelle kuin rokkabillyn puolelle. Kyllä ne oli suoraa tekstiä, tuli sydäimestä. Se oli varmaan avaimena siinä. Se ei ollut mitään sellaista nättiä diskoviilailua, vaan tuntui jotenkin että tavallinen ihminen laulaa ja sanoo mitä hänen sydämellään on.

Lehti oli olemassa sen saman pienlehti-ilmion aikana, ja totta kai se tulkinta siitä olemassaolosta sai jollain tavalla vaikutteita siitä pienlehdistöliikkeenästä sinä aikana. Sitä en sano, olisiko se lehti ilmestynyt ilman punkkia. Se ainakin tuki sitä, sitä oli ilmassa.

Punk oli ja on minusta sellaista itse tekemisen kulttuuria. Tekemällä oppimisen kulttuuria, ja pyrkimystä rehellisyyteen omassa osaamattomuudessaankin.

12. Oliko punk vain musiikkia ja musiikki vain punkkia?

Punk oli heijastusta siitä jonkin näköisestä heräämisestä semmoseen aikakauden... M.A. Numminen vetää jossain laulussa, että "joka kymmenes vuosi tulee joku joka sanoo mitä tehdään". Luulen että yhteiskunnassa on tällaisia kollektiivisia aaltoja, tai ravistelevia virtauksia, jotka punkin muodon sai siinä vaiheessa. Se on syvempi asia kuin joku niittivyö. Se sai vain sellaisen ilmenemismuodon. Se oli huono elämisen aika. Sitten tulee taas joku toinen... Eikö tuo hip hop ottanut aika hyvin sitä paikkaa? Ollut toista aaltoa, ilmentänyt katukulttuuria omalla tyylillään. Nuorisokulttuuria se punk oli kai silloin, ja niin on hip hop kai ollut nuorisokulttuuria nyt.

13. Miten suhtauduit korkea- ja populaarikulttuuriin pienlehtivuosina? Entä politiikkaan?

Korkeakulttuuri... Olin sen verran vierestä katsonut kavereita, jotka treenaa jotain selloa, että sellainen totinen tie se oli. En arvostellut tai ajatellut että se on jotain korkeakulttuuria erotuksena ruohonjuurikulttuuriin. Ei mulla ollut mitään suhteita siihen korkeakulttuuriin. Ehkä punkin suunnasta suhteita korkeakulttuurin instituutioihin, kuten joku kaupungin kulttuuritoimisto, niin sen lähestyminen oli haaste. En suhtautunut kielteisesti, en vain osannut sitä miten siellä toimitaan.

Enkä jaksanut sitä virttä, että jos ruvetaan arvostelemaan jotain instituutiota. Ihan turha tuhlata aikaa siihen. Pitää itse ratkaista ne asiat ja ruveta tekemään. Ei ne mitään pahaa oo tehnyt jos ne on saanut jonkun kummallisen duunin jostain kulttuuritoimistosta esimerkiksi.

Populaarikulttuuriin? Kuten Armi ja Danny tai Suosikki tai jotkut tommoset... En mä kuluttanut energiaani niiden pohtimiseen mielestäni. Mä en vastustanut mielestäni mitään. Kyllähän niitä kuuli niitä lauluja jossain, tai tuli ilmiöitä jossain esiin. Mutta ei mulla ollut mitään syytä vastustaa niitä tai olla vihainen niille tai näyttää keskaria niille. Jos oma tekeminen ei pystynyt mitenkään haastamaan sitä, niin turha sitä on

mitenkään vastustaa mitään.

Politiikkaan? Kyllä sitä vientiä politiikkaan olis ollut, ja vuosien varrella on ollut, mutta maailmankatsomuksellisista syistä olen sanoutunut irti puoluepoliittisesta järjestelmästä sellaisena kuin se tänä aikana ilmestyy suhteellisine äänestysmenettelyineen tai hyvällä rahalla ostettuine edustuspaikkoineen. En mielestäni palvellut minkään poliittisen liikkeen tarpeita, jos niitä voidaan sillai nimetä kuin äsken kuvasin. Että vasemmisto-oikeisto-akselilla en koskaan ajatellut sitä, että kuuluuko punkki johonkin tai kuulunko mä johonkin tämmösessä eduskunnan istumajärjestyksessä. Luulen että se marginaali jossa elän tai olen elänyt antaa mahdollisuuden tarkastella kokonaisuutena sitä koko kuviota, ja siinä mielessä politiikan ulkopuolelta. Kyllä mä ymmärrän, että jossain mielessä jokainen teko tai ele on politiikkaa, mutta se on taas toinen asia.

D. Lehden tekemisen jälkeen

14. Milloin ja miksi lopetit lehden tekemisen? Seurasitko pienlehtimaailmaa vielä sen jälkeen?

Ei tullut sellaista että "tää on viimeinen numero". Minusta se lehti lähti omille teilleen ja eli omaa elämäänsä, enkä kiinnittänyt siihen huomiota. Minulle kirjoittaminen oli koko ajan elävää todellisuutta, eikä lehti ollut mulle se foorumi jossa sitä julkaistaan. En mielestäni koskaan lopettanut sitä. Ajattelin että nykyinen kirjoittaminen on samaa jatkumoa.

Ei runoteoksia voi sanoa pienlehdiksi, vaikka jollain tavalla se oli lähellä sitä... Taitoin ja painoin ne itse, ja keksin niille jonkun nimen. Minusta se oli jatkoa sille, mitä Äidinmaidossa opeteltiin, ja ajatukselle siitä, että voi painettuna sanana jakaa omia ajatuksia.

Muita lehtiä en seurannut.

15. Miten koit siirtymän hardcore-aikakauteen vuoden 1982 paikkeilla?

En... Mun mielestä se on sanoista kiinni, mitä lauletaan ja mitä siellä on sisällä. Mutta en ollut kauhean perehtynyt siihen mitä punkin sisällä tapahtui tai mitä siellä englannissa laulettiin. En osannut englantia niin hyvin että olisin pystynyt ajattelemaan sitä. Joku kertosaakeen puolikas saattoi pyöriä päässä, mutta ei se ollut se koko runon juttu mitä jossain tekstissä on, jos ajatellaan suomalaisia tekstejä. En aktiivisesti seurannut musiikkipuolta.

16. Miten lehdenteko vaikutti myöhempään elämääsi (esimerkiksi ystäväpiiri, arvot, ammatti)?

No kirjoittaminen jatkuu. Kymmenkunta runoteosta olen tehnyt ja kirjoitan joka päivä jotain runoja. Kutsun niitä runoiksi, tai ehkä ne on tokaisuja, jos se on runouden alalaji.